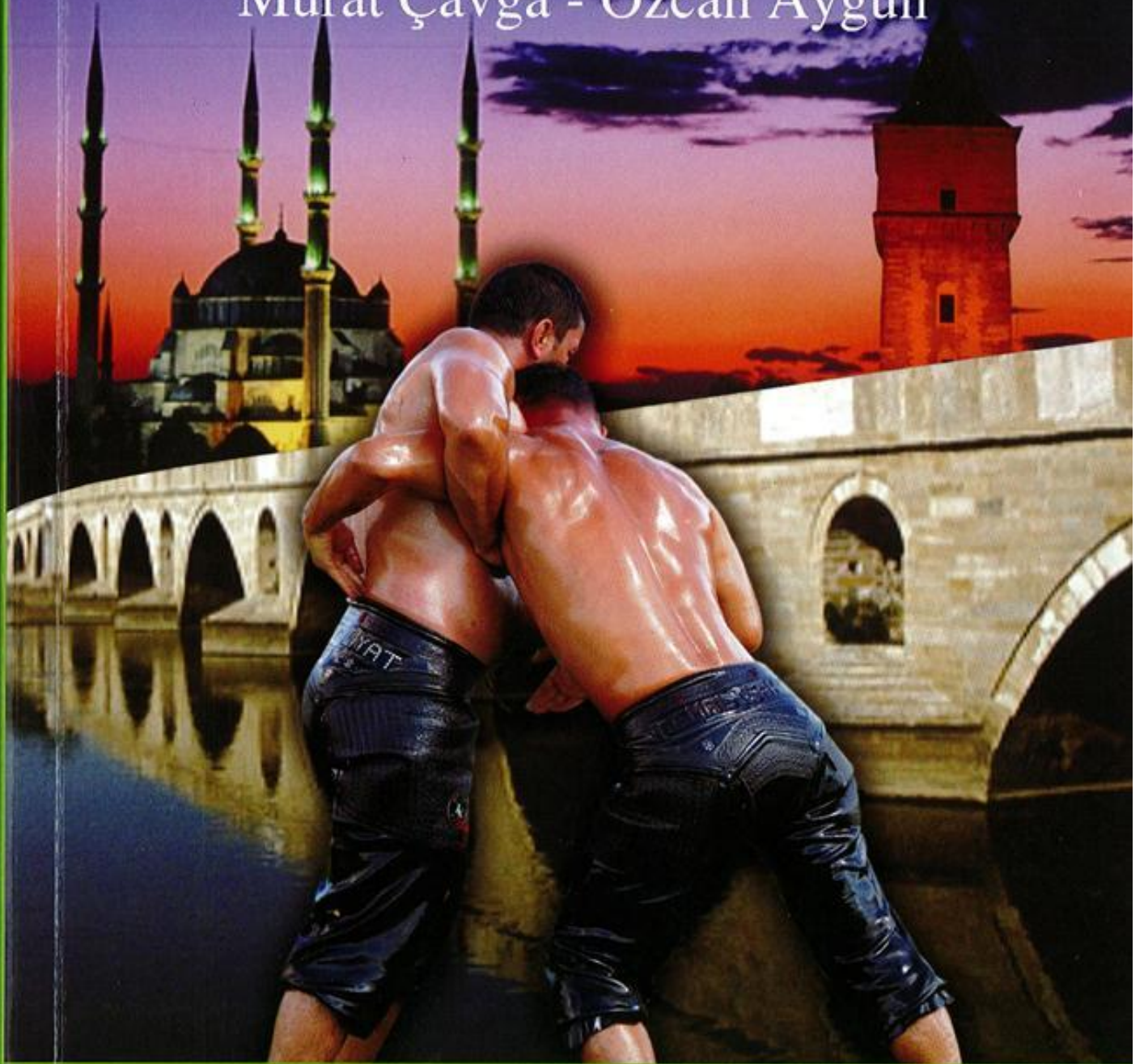

Murat avga - zcan Aygün

EDİRNE VE KIRKPINAR

puslu
SAYINCILIK

Murat avga - Yard. Doç. Dr. zcan Aygün

EDİRNE ve KIRKPINAR

puslu
KUTUPCULUK

Murat avga - Yard. Doç. Dr. zcan Aygün

EDİRNE VE KIRKPINAR

puslu
SAVINDICILIK

Puslu Yayıncılık: 28

ISBN: 978-605-5099-03-9

Eser Adı: Edirne ve Kırkpınar

Yazarı: Murat Çavga - Yard. Doç. Dr. Özcan Aygün

Editör: Murat Bulut

Kapak Tasarımı: Organik Tasarım

Sayfa Düzeni: Sadık Bulut

© Bu eserin tüm yayın hakları PUSLU YAYINCILIK'a aittir. Tanıtım yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni alınmadan hiçbir şekilde kaynak gösterilmeden kopyalanamaz, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Pınar Mah. Çamlıbel Cad. No: 86 Sarıyer / İstanbul

T : +90 212 224 42 22

www.pusluyayincilik.com.tr

Yayıncı Sertifika No: 20831

Kapak ve İç Baskı: İnkılâp Kitabevi Baskı Tesisleri
Çobançeşme Mah. Altay Sok. No: 8 Bahçelievler/İST.
Tel: 0212 496 11 11 Matbaa Sertifika No: 10614

Birinci Baskı: Haziran 2013

İÇİNDEKİLER

Önsöz	9
Giriş	13
Birinci Bölüm	
Sultanların Şehri Şehirlerin Sultanı: Edirne	19
A. Edirne Hakkında Coğrafik Özellikler	21
B. Serhat Şehri Edirne'nin Tarihçesi	22
C. Yerli Ve Yabancı Kaynaklarda Önceki Edirne	27
C.1. Şehrengizlerdeki Edirne	27
C.2. Salnâme, Tarih Ve Şehir Monografilerinde Edirne	29
D. Balkanlar Açısından Coğrafik, Stratejik Ve Jeopolitik Önemi	33
E. Kültürel Özellikler Açısından Edirne	35
E.1. Edirne'nin Tarihi Ve Turistik Ziyaret Yerleri	35
E.2. Edirne'de Folklorik Giyim Ve Kuşam	44
E.3. Edirne'nin Meşhur Yiyecekleri	49
E.4. Edirnenin Geleneksel El Sanatları	53
E.5. Geleneksel Edirne Hıdrellez Şenlikleri	56
İkinci Bölüm	
Dünyada Ve Türklerde Güreş	61
A. Güreşin Tarihçesi	63
B. Güreş, Güreşçi Ve Pehlivan Kelimeleri	69
C. Dünyadaki Olimpik Güreş Çeşitleri Ve Geleneksel Güreş Çeşitleri	76
C.1. Olimpik Güreş Çeşitleri/Modern Güreş;	76
C.1.A. Greko-Romen Güreş	77

C.2. Dünyada Geleneksel Güreş	
Çeşitlerinden Bazıları	80
C.2.A Türkler'de Geleneksel Güreş Çeşitleri	81
C.2. B. Günümüzde Türkiye'de Yapılan Güreş	
Türlerinin Tanımları	81
C.2.B.1. Türkiyede Yapılan Modern Güreşler	82
C.2.B.2. Türkiyede Yapılan Geleneksel Güreşler	83
D. Selçuklular Zamanında Türk Yağlı Güreşi	85
E. Osmanlılar Zamanında Türk Yağlı Güreşleri	87
E.1. Saray İçinde Yapılan Güreşler	87
E. 2. Saray Dışında Yapılan Güreşler	92
F. Cumhuriyet Öncesi Türk Güreşleri	103
G. Cumhuriyet Sonrası Türk Güreşleri	104

Üçüncü Bölüm

Kırkpınar Efsanesi	117
A. Kırkpınar Güreşlerinin Ortaya	
Çıkışı Ve İlgili Efsaneler	119
B. Edirne Öncesi Kırkpınar Güreşlerinin	
Yapıldığı Yer (Efsanedeki Kırkpınar Yeri)	120
C. Kırkpınar Güreşlerinin İlk Yapıldığı Tarih	122
D. İki Alperen: Selim İle Ali'nin Ölümüne	
Güreşleri Ve Efsane Başlıyor... ..	123
E. Pınarlar Fışkırmak Üzere... ..	124
F. Pehlivan Selim'in Zamanla	
Türbeleşen Mezarı	127
G. Kırkpınar Güreşlerinin Edirne'ye Alınması	128
H. Gerçek Efsane: "Kırkpınar" Dır... ..	129

Dördüncü Bölüm

Kırkpınar Yağlı Güreşleri	133
A. Kırkpınarla Özdeşleşmiş Bazı Kelimeler	135
B. Kırkpınar Güreşlerinin Kaide Ve Kuralları	146
C. Kırkpınar Güreş Kategorileri	154
D. Kırkpınar Başpehlivanları	154
D.1. Cumhuriyet Öncesi Dünyaya Nam	

Salmış Kırkpınar Başpehlivanları	155
D.2. Cumhuriyet Sonrası Yapılan Kırkpınar	
Güreşlerinde Başpehlivanlık	
Alan Güreşçiler (1924-2012)	159
E. Kırkpınar Ağaları Ve Ağalık Yılları	177.

SONUÇ

Çalışmamızın başından itibaren verilen bilgilerin, yapılan değerlendirmelerin ışığında bir sonuca varmamız gerekirse şunları söylemek kolaylaşır:

-Tarihi kimliği açısından bakıldığında serhat şehri Edirne, ülkemizin en köklü geçmişe sahip şehirlerinden biridir.

-Asırlardır olduğu gibi Balkanlara, dolayısıyla Rumeli'ye ve buralarda asırlardır yaşayan soydaşlarımıza, aynı zamanda da Avrupa'ya açılış kapısı olması hasebiyle kilit konumuna sahip bir şehirdir.

-Balkanlar açısından her zaman önemli bir jeopolitik, stratejik ve coğrafik öneme sahiptir. Bu önemini dünya durdukça da sürdürecektir.

-Komşularımızla yapılacak anlaşmalar ve iyi dostluklar neticesinde uluslararası geçiş noktası konumu çok daha önemli bir noktaya taşınabilecek bir şehirdir.

-Yapılacak araştırma ve geliştirme faaliyetleri sayesinde daha da turistik bir konuma ulaşabilir.

-Kırkpınar yağlı güreşleri sayesinde dünyanın dört bir yanından çok daha fazla turist çekilebilir ve şehrin ülke turizmine katkısı daha da fazlalaştırılabilir.

-Reklâm çeşitliliği sağlanarak dünyadaki diğer güreş

türleriyle birlikte değişik organizasyonlar yapılması sağlanabilir. Davet edilecek güreşçilerin ülkelerinde de Edirne'yi ve Kırkpınar'ı tanıtım her geçen gün arttırılabilir.

-Avrupa Birliği ülkeleriyle daha sıkı ilişkiler sağlanarak yeni ticari pazar alanları kazanılması sağlanabilir.

-Edirne ile bütünleşmiş folklorik unsurlar sayesinde Avrupa'ya ve dünyaya tanıtım faaliyetleri arttırılabilir.

-Edirne gülünden, lâlesinden tutun da tava ciğerdinden, yaprak kebabından, yağda köftesinden, beyaz peynirinden, deva-i miskine, badem ezmesine kadar birçok şöhret kazanmış yiyeceği, uluslararası merkezler aracılığıyla dünyaya açılacak günlerini beklemektedir.

-Tarihi ve kültürel dokusu her an için yeni ziyaretçilere ve araştırmacılara imkânlar tanınarak açık bir müze konumu geliştirilebilir.

-Gerek Türk gerekse dünya edebiyatçıları tarafından daha fazla ele alınması sağlanabilir bir şehirdir. Sanatsal faaliyetlerde daha fazla önem arz eden bir dereceye getirilebilir.

-Tarih içerisinde yetişen dünya ve ülke çapındaki sanat ve bilim adamları çok daha iyi tanıtılabilir.

-Osmanlı hakkında çalışacaklar için daha cazip ve önem arz eden bir konuma gelmesi sağlanabilir.

-Edirne nehirleri ulaşım sektörüne hizmet edebilecek hale getirilebilir. Böylece, komşularımızla coğrafi ilişkilerimiz daha da geliştirilerek coğrafik özellikler açısından tanıtım, eğlence, dinlenme ve tatil imkânları arttırılabilir.

-Unesco kapsamında dünya mirasını korumaya yönelik faaliyetler ve fırsatlar daha da arttırılabilir.

-Sahip olunan değerlerimiz herkese kollarını açmış kendisine gelecekleri beklemektedir. Yerli ve yabancı

tüm yurda ve dünyaya en kısa sürede duyurulabilmelidir.

-Kırkpınar yağlı güreşlerinin ve diğer Türk güreşlerinin dünya güreşine katkıları anlatılarak gelişmelerindeki fonksiyonları daha işlevsel hale getirilebilir.

- Türklerin yerleşmelerinden günümüze kadar sporuyla, müziğiyle, güzel sanatlarıyla yaptığı katkılar gözler önüne serilerek bu alanlarda diğer ülkelerle ve milletlerle kucaklaşması sağlanabilir.

Selimiye gibi muhteşem bir şaheser ve de Mimar Sinan gibi bir dehanın buradaki mühürleri asırlardır silinmediği gibi, asırlarca da silinmeyecektir. Dolayısıyla dünya mimarisine katkılarda bulunabilecek yeni ortak çalışmalara başlanabilir.

-Çiçek aşısının buradan dünyaya yayılmasından tutun da, asırlar önce yapılan katarakt ve göz ameliyatlarına varana kadar tıbbi alandaki öncü faaliyetleri anlatılarak bu alandaki gelişmeler daha da ileri düzeye taşınabilir. Unutulmamalıdır ki, akıl hastalarının günümüz modern tedavi yöntemlerine oldukça yakın düzeydeki metotlarla iyileştirilmesindeki öncü konumu asırlardır tüm dünya ülkelerince bilinmektedir.

-Batlamyus'tan yaklaşık yirmi yıl öncesine varan astronomi çalışmalarını yapan aynı zamanda bir divan şairi olan, matematikçi ve de matematikçi kimliğine de sahip Mirim Çelebi gibi önemli şahsiyetler de bu şehirde yatmaktadır. Dolayısıyla medreselerde ders veren ya da buralarda değişik zamanlarda görev yapan önemli şahsiyetler her geçen gün dünyaya daha fazla tanıtılabilir.

-Son olarak bizi biz yapan ve manevi cephemizi olgunlaştıran Hasan Sezâi-yi Gülşenî gibi yaşadıkları asrın

kutbu kabul edilmiş evrensel manevi büyüklerimizin öğretileri, tasavvuf ekollerinde önemli hizmetlerde bulunmuş ve bu şehrimizle bütünleşmiş kişiler ile hizmet ettikleri kurumların tanıtımları daha iyi yapılabilir. Bu ise evrensel kardeşliğe ve uluslararası bir barışa gidişin öncülüğüne hizmette bulunabilir.

-Kırkpınar yaşayan gerçek ve canlı bir efsanedir. Asırları aşarak ve de devam ederek günümüze ulaşmış; Edirne ile bütünleşmiştir. Aynı bütünlük içerisinde önümüzdeki asırlara da akıp gidecektir. Sporun dostluğu, kardeşliği ve centilmenliği pekiştiren bütün imkânları iyice kullanılırsa bu organizasyon dünya çapında bir şöhrete kavuşabilir.

Çalışmamızda, sultanların şehri, aynı zamanda da şehirlerin sultanı olan Edirne'yi ve onunla bütünleşmiş olan Kırkpınar Yağlı Güreşleri Organizasyonunu bir arada ele alarak, okurlarımızı sıkmadan eğlendirici ve popüler bir şekilde öğretici hale getirmek istedik. Hedef ve amacımıza ulaşabildiysek ne mutlu bizlere...

KAYNAKÇA

Cem Atabeyoğlu; Kırkpınar'ın Tarihi, EDİRNE: Serhatta ki Payitaht (Hazırlayanlar Emin nedret İşli- M. Sabri Koz) Kitabı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul Kasım 1998, s. 503-518

Tayyip Yılmaz; Kırkpınar Yağlı Güreşleri, Edirne Belediyesi Yayınları, Eser Matbaacılık, Edirne Haziran 2006, s. 49 (Kırkpınar Ağaları), s.73-74 (Cumhuriyet Öncesi ve Cumhuriyet Sonrası Baş Pehlivanları)

M. Âtîf Kahraman; Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi (1924-1951) Kırkpınar Güreşleri, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Başbakanlık Basımevi, Ankara 1997, s. 110-175 (1940-1950 Yılları Arası Baş Pehlivanlar ve Kırkpınar Ağaları)

Âtîf Kahraman; Osmanlı Devleti'nde Spor, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1995, s. 105-190

İ. Hakkı Soyyanmaz; Destan-ı Edirne- Destan Tarzı Edirne Halk Tarihi, Eser Matbaacılık, Edirne Aralık 2003, s. 1-6 (Edirne'nin Fetih Günü ve Ka'kaa Fetih Bayramı)

s.23-30 (Edirne Kırkpınar Güreşleri)

Halis Erdem; Doğuşundan Günümüze Kırkpınar, Ceren Yayıncılık, Edirne 2010, s. 20-30 (Kırkpınar Güreşlerinin Doğuşu) s.79-88 (Güreş Tekkeleri) s.88-90 (Ende-run'da Yetişen Ünlü Pehlivanlar) s.91-100 (Saray Dışında Yapılan Güreşler)

Ayhan Tunca; Edirne'de Tarih, Kültür, İnanç Turu;

Edirne Kırkpınar Er Meydanı Özel Sayısı (Türkçe-İngilizce), (Kırkpınar'ın Geleneksel Değerleri), s.20-21 "Kırkpınar Evi" s.26 "Kırkpınar'ın Efsanevi Pehlivanları" s.17 "Cumhuriyet Dönemi Baş Pehlivanları" (1924-2002)s.17 "Cumhuriyet Döneminin Namı Pehlivanları" s.18-19

EDİRNE "Kırkpınar"; Edirne Valiliği Yayınları, Edirne Haziran 2001 sayı 5, s.16-19 (ünlü Pehlivanlar) s.18-19 (1924-1998 Yılları Arası Kırkpınar Baş Pehlivanları) s.19

EDİRNE "641. Yılında Er Meydanı Kırkpınar"; Edirne Valiliği Yay. Edirne 2002 sayı 8, s. 18

M. Âtîf Kahraman, "Kırkpınar'ın Tarihi", EDİRNE dergisi, Edirne Valiliği Yay. Sayı 8 Edirne 2002, s. 19-20

EDİRNE "Yağlı Güreşin Efsanevi Pehlivanları"; Edirne Valiliği Yay. Sayı 8 Edirne 2002, s. 22-23

EDİRNE "Dünyayı Titreten Müthiş Türkler"; Edirne Valiliği Yay. Sayı 8 Edirne 2002, s. 24-25

EDİRNE "Cumhuriyet Dönemi Baş Pehlivanları"; Edirne Valiliği Yay. Sayı 8 Edirne 2002, s. 25

EDİRNE "Cumhuriyet Dönemi Namı Pehlivanları";

Edirne Valiliği Yay. Sayı 8 Edirne 2002, s. 26

EDİRNE " Asırlardır Süren Gelenek"; Edirne Valiliği Yay. Sayı 8 Edirne 2002, s.27

EDİRNE VE KIRKPINAR

İnsanlar gibi şehirlerin de bir kimliği vardır. Hele başkentlik yapmış olanların ise bu kimliği çok daha özel ve farklıdır. Başkentlik görevini tamamlasalar da, üzerinden asırlar geçse de bu şehirler geçmişine dair önemli izler taşırlar. Mazilerini asla unutmazlar. Üstlendikleri görevlerden dolayı bütün haşmet ve gururlarıyla ayakta dururlar. Kısacası şehir asla unutmaz ve unutturmaz. Sinesinde barındırdığı güzeller ve güzellikler ile de daima hatırlanırlar. Edirne'nin fethinden İstanbul'un fethine kadar geçen sürede şehir, 92 yıl başkentlik yapar. Edirne şehrini ve tarihini tanıyacağınız bu çalışma ile aynı zamanda Kırkpınar Güreşlerini ve geleneksel yaşamından izler barındıran eserde kısa bir Edirne turu sizleri bekliyor olacak....

